

Požar v rimskem predmestju (Borgo). (Slika Rafaelova v Vatikanu.)

Jan Kollár.

(Spisal A. Fékonja.)

Ker je letos uprav sto let, kar se je rodil (29. julija leta 1793.) na starodavni Tatri «prorok uzajemnosti slovanske», ter se v vseh pravih Slovanih tako ali enako proslavlja dični spomin Kollárjev, zato mislim, da bode tudi vsakemu pravemu Slovincu ugodno, ako se i v tem listu nekoliko izpregovori ob istem za vse Slovanstvo pre znamenitem pisatelju.¹⁾

* * *

Jan Kollár, rodom Slovak iz Turčanske stolice v severni Ogerski, sin mestnega sodnika in beležnika, učil se je v Kremnici in Banjski Bistrici, zatem v Požunu na evang. liceju, naposled pa

¹⁾ «Slov. Bčela», 1851, zv. 2.; Slovanstvo («Matica Slov.») I., 96 sl.; Šrepel: «Slike iz svjetske književnosti», I., 1891., 117 sl.; Mickiewicz: «Vorlesungen über slaw. Literatur», III., 38 sl.

v Jeni na vseučilišču bogoslovja (protestantovskega) leta 1816—19.

Že dijaku gimnazijcu se je bila ukoreninila v srcu ljubezen do naroda in jezika materinskega. Že tedaj je Kollár nabiral slovaške narodne pesmi, katere je tudi pozneje dal na svetlo: «Národné zpievanky čili písne světské Slováků v Uhrách», v Pešti, I., 1823; II., 1827 in zopet jako pomnožene v Budimu, I., 1834; II., 1835.

A prav navdušil se je Kollár za Slovanstvo v nemški Jeni. Potujoč po Saksonski je nahajal mladi Slovak povsodi ostankov življa staroslovanskega. Imena krajev in vasij, rék in gôr so mu pričala, da je v teh krajinah nekdanj prebival slovanski narod, kateri pak se je moral ponemčiti. K temu se je seznanil Kollár s hčerjo evang. predikanta